

Fiche 11: Mededeling over financieel wangedrag

Titel:

Communication from the Commission to the Council and the European Parliament on Preventing and Combating Corporate Financial Malpractice

Datum Raadsdocument: 6 oktober 2004
Nr Raadsdocument: 13152/04
Nr. Commissiedocument: COM(2004) 611 final
Eerstverantwoordelijk ministerie: Financiën i.o.m. JUST en EZ

Behandelingstraject in Brussel: European Securities Committee, (evt.) Ecofin Raad en Raad Concurrentievermogen

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Deze mededeling is uitgebracht naar aanleiding van het boekhoudschandaal bij het Italiaanse zuivelbedrijf Parmalat.

De mededeling bevat een brede strategie om de vier “verdedigingslinies” tegen boekhoudschandalen te versterken:

- de interne controlesystemen van de onderneming (waaronder ook de raad van commissarissen),
- onafhankelijke audit van de financiële verslaggeving,
- publiek toezicht
- rechtshandhaving.

De mededeling is een aanvulling op het eerder gepresenteerde Actieplan Financiële Diensten en het Actieplan Corporate Governance en Vennootschapsrecht. In aanvulling op de actiepunten uit deze Actieplannen stelt de Commissie voor de transparantie inzake “special purpose vehicles” (bv. dochterondernemingen van grote bedrijven die speciaal worden opgericht om financieringsactiviteiten te verrichten) en de “offshore financial centres” te vergroten en vraagt zich af of de transparantie op de obligatiemarkt voldoende is. Daarnaast suggereert de Commissie meer informatie-uitwisseling op het gebied van de vennootschapsbelasting met derde landen, waardoor belastingssystemen beter inzicht kunnen verschaffen in complexe ondernemingsstructuren. Onderwerpen die in dat kader worden genoemd zijn onder andere fraudepatronen bij complexe ondernemingsstructuren gemeenschappelijk maken en gezamenlijke onderzoeken promoten, het uitwisselen van informatie met niet EU-landen promoten (m.n. met zogenoemde *tax havens*), technische bijstand aanbieden en betrokkenheid creëren. Tot slot doet de Commissie een aantal voorstellen ter verbetering van de strafrechtelijke samenwerking en uitwisseling van informatie op het terrein van de bestijding van organisatiecriminaliteit. Deze voorstellen sluiten deels aan bij bredere, al bestaande initiatieven in de derde pijler.

Rechtsbasis van het voorstel: N.v.t

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: N.v.t.

Instelling nieuw Comitologie-comité: N.v.t.

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: in beginsel positief. Enkele recente boekhoudschandalen hadden grensoverschrijdende effecten. Een efficiënte informatie-uitwisseling tussen de verschillende nationale toezichthouders is een basisvoorwaarde voor de aanpak van de schandalen. Het is wel de vraag of sommige onderwerpen, zoals het versterken van de interne controlesystemen, niet beter op nationaal niveau kunnen worden geregeld. Daarnaast is het de vraag of sommige maatregelen, zoals die ten aanzien van special purpose vehicles, niet meer moeten worden toegesneden op beursgenoteerde ondernemingen in plaats van alle ondernemingen.

Proportionaliteit: Twijfelachtig. Het is de vraag of op het gebied van corporate governance momenteel behoefte bestaat aan extra maatregelen boven de maatregelen die zijn genoemd in het in 2003 gepubliceerde Actieplan Corporate Governance en Vennootschapsrecht en de actiepunten uit het Actieplan Financiële Diensten, welke momenteel in nationale wetgeving worden geïmplementeerd. Het lijkt beter om de actiepunten uit deze Actieplannen tijdig te implementeren en op hun effect te onderzoeken, voordat nieuwe beleidsvoorstellen worden gesuggereerd. Op het gebied van directe belastingen zijn de juridische kaders en instrumenten al aanwezig om een groot deel van de plannen op dit terrein uit te voeren. Nadere samenwerking moet vooral gericht zijn op een betere fraudebestrijding binnen die kaders. Verdergaande maatregelen zijn vooralsnog niet nodig en kunnen leiden tot een verdere verzwakking van het Nederlandse fiscale vestigingsklimaat. Daarnaast lijkt een aantal voorstellen van de Commissie om de ontwikkelingen in derde landen te monitoren te overlappen met de activiteiten die al door de OESO worden verricht op het terrein van corporate governance.

Consequenties voor de EU-begroting: Geen

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:

Het bedrijfsleven zal, als uitvloeisel van de maatregelen die worden genoemd in de mededeling, te maken krijgen met meer openbaarmakingverplichtingen, die gepaard kunnen gaan met meer administratieve lasten. De openbaarmakingverplichtingen betreffen 1) de verplichting om een corporate governance statement in het jaarverslag op te nemen en 2) de verplichting tot bekendmaking van bestaan en doel van de special purpose vehicles. Voor wat betreft de verplichting om een corporate governance statement in het jaarverslag op te nemen zal dit voor het Nederlandse bedrijfsleven geen extra administratieve lasten met zich meebrengen omdat vanaf 2005 Nederland hier al volgens nationale wetgeving aan zal moeten voldoen (rapportage over naleving Tabaksblat Code). Voor wat betreft de verplichting van de openbaarmaking van de special purpose vehicles streeft Nederland er naar om deze verplichting uitsluitend voor beursgenoteerde bedrijven op te leggen. Indien dit laatste gerealiseerd wordt zullen de extra administratieve lasten voor het bedrijfsleven beperkt zijn, aangezien het beursgenoteerde bedrijfsleven reeds op grond van de vanaf 2005 verplichte toepassing van de International Financial Standards transparant moet zijn over de special purpose vehicles.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering):

Er worden geen nationale agentschappen/zbo's ingeschakeld. De mededeling zal op termijn mogelijk leiden tot nieuwe EU-voorstellen.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerking treding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: N.v.t.

Consequenties voor ontwikkelingslanden: Geen

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Nederland steunt op hoofdlijnen de plannen van de Commissie. Een efficiënte informatie-uitwisseling tussen de verschillende nationale toezichthouders is immers een basisvoorwaarde voor de aanpak van de schandalen.

Nederland zal evenwel de uit de mededeling voortvloeiende voorstellen kritisch bekijken op de punten subsidiariteit en proportionaliteit. Het is immers de vraag of sommige onderwerpen, zoals het versterken van de interne controlesystemen, niet beter op nationaal niveau kunnen worden geregeld. Voor sommige maatregelen, zoals die ten aanzien van special purpose vehicles, geldt dat deze wellicht meer moeten worden toegesneden op uitsluitend beursgenoteerde ondernemingen. Verder is het volgens Nederland aangewezen om de actiepunten uit

het Actieplan Financiële Diensten en het Actieplan Corporate Governance en Vennootschapsrecht tijdig te implementeren en op hun effect te onderzoeken, voordat nieuwe beleidsvoorstellen worden gesuggereerd.